

Abstrakt

Název: Pohled skautských vedoucích v České republice na úpolovou přípravu ve skautingu.

Kontext výzkumu: Dnešní doba je spojována s úbytkem fyzického kontaktu mladé generace. Kvůli nástupu moderních technologií mají děti méně pohybových aktivit a uzavírají se do sebe. Největší světová výchovná organizace Skauting šla vždy proti tomuto trendu. Snaží se vychovávat nové generace ve spojení přírodou s cílem vychovat jedince silného, všestranného a nebojácného. Prostředkem, který vede k tomuto cíli a který organizace dříve často používala, jsou úpoly – úpolová příprava.

Cíle: Hlavním cílem je zjistit, jak nahlíží skautští vedoucí na úpoly ve skautingu a jakým způsobem je úpolová příprava používána ve skautském programu v dnešní době.

Metody: Hlavní metodou byl dotazník pro skautské vedoucí, který měl zjistit jejich názory na úpoly, úroveň fundovanosti a skutečnost, jak se úpoly provádějí v jejich prostředí. Byla sesbírána data od 186 skautských vedoucích. Nejčetnější skupinou respondentů jsou mladí lidé 18–30 let (81,2 %) v zastoupení ženy 63,4 % a muži 36 %. Nejčastější metoda při vyhodnocení dotazníku byla souhrnná vizualizací pomocí grafů a tabulek. V případě, kdy bylo potřeba ukázat na spojitosti byly použity kontingenční tabulky. Dotazník byl vytvořen konkrétně pro tuto práci. Hlavní inspirací při jeho tvorbě byl dotazník, který použil Sochor v roce 2020 při obdobném výzkumu, který se zaměřoval na učitele tělesné výchovy.

Výsledky: Skautští vedoucí nejsou o tématu úpolů dostatečně informováni. Pouze 41,4 % respondentů vědí, že jsou úpoly ve skautském programu doporučovány a pouze 41,6 % respondentů se setkala s výukou úpolů při svém skautském vzdělávání. Použití úpolových dovedností (sebeobrany) pro ochranu bližních schvaluje 87 % respondentů. Trénovat tuto dovednost poté schvaluje 69 % tázaných. Úpoly se nyní ve skautské výchově vyskytují, avšak jako doplňující a zábavný program. Ve skautingu se převládá použití úpolů skrze hry, které používá 95,7 % tázaných. Pouze 5 % z respondentů používá systematickou úpolovou přípravu (pádové techniky, základní úpoly). Největší překážkou, která skautským vedoucím brání v provádění úpolové přípravy je neznalost didaktiky úpolů (61,8 %) a obava ze zranění (55,3 %). Hlavním benefitem úpolové přípravy v oblasti měkkých dovedností je podle respondentů rozvoj sebeuvědomování (koeficient +1,39 ze škály -2 až +2) a rozvoj psychické odolnosti (koeficient +1,05 ze škály -2 až +2). Většina skautů si myslí, jsou úpoly součástí skautingu (69,4 %) a chtějí se v této oblasti dále vzdělávat (67,2 %). Necelá polovina 48,9 % respondentů si myslí, že jsou úpoly v jeho okolí používány stejně, jako když byl mladiství účastník. Úpadek úpolů poté vnímá 24,2 % tázaných, naopak častější používání úpolů v dnešní době vnímá 9,1 %.

Klíčová slova: úpoly, sebeobrana, skaut, výchova, skautská výchova, úpolová metodika, Junák – český skaut